

Stiftelsen Kalmar Waldorfskola
Ståthållaregatan 50 A
392 44 KALMAR
info@kalmarwaldorfskola.se

Rektorn vid Kalmar Waldorfskola, grundskola med fritidshem
cecilia.ferrari@kalmarwaldorfskola.se

Beslut för fristående grundskola med fri- tidshem

efter tillsyn av Kalmar Waldorfskola, grundskola
med fritidshem i Kalmar kommun

Tillsyn i Kalmar Waldorfskola, grundskola med fritidshem

Skolinspektionen genomförde tillsyn i Kalmar kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kalmar waldorfskola besöktes av Skolinspektionen den 30 november 2011 och den 5 juni 2012.

Fakta om skolan och fritidshemmet

Regeringen godkände Kalmar Waldorfskolan som en fristående grundskola för årskurs 1–9 genom beslut den 22 december 1988. Skolverket godkände genom underrättelse (dnr 1993: 1431) Kalmar Waldorfskola som fristående särskola den 21 februari 1994. Detta beslut återkallades av Skolverket (dnr 93:1431) enligt huvudmannens begäran den 29 juni 2000. Skolverket godkände genom underrättelse (dnr 99:2123) Kalmar Waldorfskola som fristående förskoleklass den 8 december 1999. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag för förskoleklass och grundskola årskurs 1–9. På skolan finns även fristående gymnasieskola som beskrivs i särskilt beslut. Skolan driver också fritidshem där Kalmar kommun ansvarar för tillsynen av verksamheten.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Kalmar Waldorfskola med organisationsnummer 832401-2288.

Verksamheten vid Kalmar Waldorfskola startade läsåret 1985/1986 och omfattar årskurserna 1-9. Kalmar Waldorfskola bygger på Rudolf Steiners antroposofiska människosyn och pedagogik. Skolans inriktning innebär att skolan använder sig av den specifika målbeskrivning och läroplan som finns för Waldorfskolor. Enligt Kalmar Waldorfskolan har man genom att arbeta med "En väg till frihet" anslutit sig till de nationella utbildningsmålen. En representant för ledningsgruppen är utsedd till rektor för grundskolan. Det finns också en rektor med ansvar för gymnasieskolan. Vid tillsynsbesöket hade skolan 114 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Kalmar kommun, men skolan har även elever från Borgholm, Emmaboda, Högsby Karlskrona, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro och Torsås kommuner. Fritidshemsverksamheten erbjuds varje dag och omfattar cirka 20 elever och leds av två personal.

Skolan har redovisat kunskapsresultat för årskurs 3, 5 och 9 för år 2010. I årskurs 3 redovisas resultat från nationella ämnesprov där endast ett fåtal elever genomfört proven.

De nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2010 visar att 20 procent av eleverna inte nådde kravnivån i vare sig engelska, matematik eller svenska. Sammanställningar utifrån skriftliga omdömen bekräftar att eleverna inte nådde målen i dessa ämnen. Alla elever nådde dock målen i övriga ämnen.

Resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 år 2010 visar att alla elever inte nådde målen i engelska, fysik, matematik och svenska. Sammanställningar utifrån skriftliga omdömen överensstämmer dock inte med provresultaten. Enligt dessa nådde

alla elever målen i engelska medan 96 procent av eleverna nådde målen i fysik, matematik och svenska. I övriga ämnen nådde inte alla elever målen.

I kompletteringar har huvudmannen redovisat måluppfyllelsen för 2011 som visar att i stort sett samtliga elever når målen i samtliga ämnen i årskurs 9. En viss avvikelse finns för årskurs 5 där endast 60 procent av eleverna når målen i svenska och engelska.

Även resultat från de nationella ämnesproven för 2011 har redovisats. I årskurs 3 nådde alla elever målen och årskurs 9 flertalet elever. Skolan deltog inte i de nationella ämnesproven för årskurs 5 år 2011.

Skolan har ett medvetet och väl fungerande arbete med särskilt stöd. Skolan behöver dock fortsätta arbetet för att utveckla verksamheten så att alla elever ges möjlighet att nå lägst målen för utbildningen.

Tillsynen visar att verksamheten i fritidshemmet bedrivs i en trygg miljö där elevgrupperna kan varieras utifrån elevernas behov och utgöra ett komplement till skolans verksamhet, men också för att ge eleverna möjlighet till meningsfull fritid och rekreation.

Helhetsbedömning

Kalmar Waldorfskolan, grundskolan, är en skolenhet som till stora delar bedriver en verksamhet som uppfyller författningarnas krav. Trots att alla elever kan få särskilt stöd finns dock elever som inte uppnår kunskapskraven i alla ämnen.

Rektorn tar ansvar för ett systematiskt kvalitetsarbete genom att se till att skolans resultat följs upp och utvärderas. Rektor måste dock vidta ytterligare åtgärder för att de nationella proven kan användas som stöd för bedömning och betygssättning och de individuella utvecklingsplanerna som ett verktyg för att alla elever ska nå målen för utbildningen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Kalmar Waldorfskola att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 december 2012 redovisas för Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Kalmar Waldorfskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- säkerställa att elevernas kunskapsutveckling regelbundet utvärderas i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav samt att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna upprättas i enlighet med författningarnas krav

- säkerställa att de nationella ämnesproven används för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och som ett stöd för betygssättning

Motivering

Skriftlig individuell utvecklingsplan

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Även vid ämnesövergripande undervisning är utgångspunkten att den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska innehålla omdömen om kunskapsutvecklingen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det kan dock vara rimligt att i de lägre årskurserna (årskurs 1–3) ge skriftliga omdömena i ämnesblock, om man använder sig av de möjligheter till ämnesövergripande undervisning, som kursplanerna ger utrymme för.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av Kalmar Waldorfskolas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Dessa utgår från en gemensam mall som framförallt fokuserar på engelska, matematik och svenska för de yngre årskurserna. I några planer beskrivs inte de kunskaper och förmågor som eleven ska utveckla och för några elever är utvecklingsmålen mycket begränsade. Skolans insatser för att stödja elevens lärande kan inte alltid tydligt kopplas till de kunskaper och förmågor som eleven ska utveckla.

De skriftliga omdömena ska beskriva elevens kunskapsutveckling i relation till kunskapskraven i varje ämne som eleven får undervisning i. I en del av Kalmar Waldorfskolas skriftliga omdömen finns i begränsad omfattning de nationella kunskapskraven angivna, men inte i alla ämnen som eleven undervisas i. I årskurs 2 och 4 ges exempelvis endast skriftliga omdömen i bild, engelska, matematik, musik och svenska. I övriga ämnen saknas skriftliga omdömen. I årskurs 8 saknas skriftliga omdömen i biologi, geografi, fysik, hem- och konsumentkunskap, historia och teknik. Av kompletteringar i samband med kommunikeringen framgår att flera ämnen undervisas i block. Skriftliga omdömen ska dock enligt skollagen ges i samtliga ämnen även om undervisningen bedrivs i block.

Rektorn måste säkerställa att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna upprättas i enlighet med författningarnas krav.

Nationella prov

Av skolförordningen framgår att nationella prov ska användas för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som ett stöd för betygssättningen. Ämnesprov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9, i engelska i årskurs 6 och 9 samt i biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Granskningen visar att det varierar hur lärarna värderar resultaten från de nationella proven. Några betonar enligt elevintervjuerna överensstämmelsen mellan provresultatet och slutbetyget mer än andra. Av skolans information framgår att resultatet från de

nationella proven endast kan höja betygen inte sänka betyget om det finns annat underlag som ger information om en högre måluppfyllelse. Av intervjuer med lärarna bekräftas bilden av att man tillämpar och använder resultaten från de nationella proven på olika sätt. Tillsynen visar att det saknas en övergripande diskussion och stöd från rektorn sida för att de nationella proven ska kunna vara ett stöd för en likvärdig betygssättning.

Av Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen, framgår att det inte finns någon fastställd relation mellan provresultat och slutbetyg. Systematiska avvikelser på skolnivå eller mellan skolor kan vara tecken på att det finns behov av att granska betygssättningen inom eller mellan skolor. En exakt överensstämmelse mellan provresultat och slutbetyg kan å andra sidan vara tecken på att lärare enbart tagit hänsyn till provresultatet vid betygssättningen.

Granskningen visar att det finns behov av ytterligare stöd av rektor och diskussioner på skolnivå för att säkerställa att de nationella proven används i enlighet med författningarna. Diskussionerna behöver också föras mellan skolenheter för att stärka likvärdigheten i betygssättningen. Huvudmannen har ett särskilt ansvar för att bedömning och betygssättning sker på ett likvärdigt sätt.

Författning

10 kap. 12–13 §§ skollagen

9 kap. 20–21 §§ skolförordningen

Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Kalmar Waldorfskola en anmärkning.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Utformningen av inflytande anges inte i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet.

Motivering

Enligt skollagen ska den närmare utformningen av elevernas inflytande anges i samband med planeringen av verksamheten.

Av tillsynsbesöket framgår att eleverna vid Kalmar Waldorfskola, grundskolan har möjlighet att påverka sin utbildning. I skolan finns elevråd för de äldre eleverna och miljøråd där elever från alla årskurser deltar. Varje klass har klasstimme varje vecka där ärenden kan tas upp för att föras till elevrådet. Utformningen av elevernas inflytande finns dock inte beskriven i planeringen av verksamheten. Skolinspektionen bedömer bristen som mindre allvarlig och tilldelar därför huvudmannen en anmärkning

Författning

4 kap. 4 och 14 §§ skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

Planen mot kränkande behandling motsvarar inte författningarnas krav.

Motivering

Av granskningen framgår att planen mot kränkande behandling omfattar hela Kalmar Waldorfskola och fritidshemmet. Av planen framgår inte vilka behov och konkreta åtgärder som specifikt berör grundskolan och fritidshemmet. Åtgärder måste därför enligt Skolinspektionens bedömning vidtas för att planen ska motsvara författningarnas krav. Under handläggningstiden har huvudmannen vidtagit åtgärder och en ny plan har framtagits där konkreta åtgärder beskrivs utifrån grundskolans och fritidshemmets behov. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att Kalmar Waldorfskola, grundskolan, säkerställt att planen uppfyller författningarnas krav. Då bristen rättats avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

Åtgärdsprogrammen motsvarar inte författningens krav.

Motivering

Granskningen av grundskolans åtgärdsprogram visar på behov av förbättringar då målen delvis är formulerade i form av tillvägagångssätt istället för att beskriva vad som ska uppnås. Det är därmed svårt att utvärdera i vilken grad insatserna har lett till att målen har nåtts. Under handläggningstiden har huvudmannen inkommit med ytterligare exempel på åtgärdsprogram som motsvarar författningens krav. Då bristen rättats avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Robert Holmblad och avdelningsjuristen Carin Holtz.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Anders Kennberg
Föredragande/Undervisningsråd

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).